ה ע ו ג ן 24 ביוני 1960 גליון 12 - תשי"ך

יומן המזכירות

הרצאת חבר מהקיבוץ אינני דבר שכיח ב-חיינו. ידענו עזיבות וידענו מאמצים, - כדי למנוע עזיבה. ידענו ויתורים כדי - להגביר סיכויי-קליטה, השכלנו גם להעלים עין מכשלונותיו של חבר תוך אמונה בגר-עין הטוב של האדם בקיבוץ. ידענו להתפ-שר עם בטיות של אופי, גיליונו הבבה ל-השפעות הסביבה והעבר. אך טעם הוצאת ח-בר מהקיבוץ לא שמענו עוד. נאחזנו בצפ-רניים בשמץ של אפשרות, ללמד זכות, לה-בין, על מנת לשמור על עוד אדם, עוד - משפחה לקיבוץ. כי רבה המצוקה, גדול ה-רעב לתוספת כוח. בכל מקרה של עזיבה א-נו נוטים להכות על חטא, שמא לא עשינו-הכל, למען אותו חבר, שמא שגינו, עיוו-תנו, חטאנו, אך כאן?

בעירום וחוסר כל הגיעה אלינו - המשפחה הזאת. משופעת ילדים, חובות וחג-לי. ומה לא עשינו עבורם? רק לפני חמש-שנים הגיעו אלינו, התבססנו די הצורך,- כדי להעניק למשפחה מלוא חופניים משל - השגינו, ללא דקדוקי חשבונות. הבטחנו - חינוך לילדים שווה לשל אלה, שעמלו כאן חמש-עשרה שנים לפניהם. דאגנו לטיפול - ולריפוי החברה החולה, הבטחנו עבודה ק-לה, קיצרנו את יום העבודה. נתנו שיכון ואף שלמנו חובות. רשאים היינו להאמין-כי ברבות הימים יזכה הקיבוץ לאותה מי-דה של אימון ללא חשבונות; שיקבל, כפי-שנתן. והנה הספיק השיעור הראשון של פיצו-יים כדי שימעל באימוננו.

אם היו מהרהרים על מידת חוסנו ה-מוסרי של הקיבוץ ככלל ושל אנשיו כפרט, מ-ציאות עניני הפיצויים טפחה על פניהם. חב-רים חותמים על מיסמכים, על מאות, על אלפים של לירות, יודעים שהסכומים מוצאים את דר-כם לקופת הקיבוץ. מכירון שכך החלטנו בשי-חת הקיבוץ. לא שואלים, כמה ידיים הורמו,-לא דורשים הצבעה אישית. ידענו, כי הפקרות בשטח זה עלולה להפוך את סדרי חיינו על פי-הו. ואכן, נגד פורץ גדר אחד, החברה חייבת להתגונן. עד כמה מכאיב היה הצורך לדון ח-בר לכף חובה, היה זה מחזה מרהיב, לראות - בשיחת חברים, שדנה לראשונה במקרה, יש של ידיים מורמות נגד הפרת האימון. היתה זאת הצבעה על הגנת הקיבוץ ואפשר לומר, בערב - הזה, הקיבוץ נצח.

ד רשקו.

מזל טוב!

ליבו ולתמר להולדת

נדרה

מכל חברי הקיבוץ

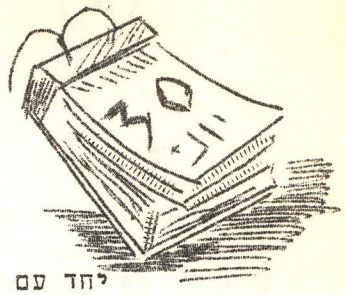

עם גמר הלמודים בבית-הספר

יחד עם כל ילדי המדינה מסיימים היום גם ילדינו, במוסד ובבית, את שנת הלימודים תש"ך. בימים האחרונים הורגשה פעלתנות קדחתנית בין ילדי המוסד, מאמץ וכשרון רק הושקעו בכל כיתה בהכנת מסיבות הסיום המתקיימות בהשתתפות הורים, מורים ומחנכים.

ראשונה למצוה היתה השנה קבוצת "רימון", אכן ערכו הילדים מסיבה מפוארת ומלבבת בהופיעם בתוכנית נאה ומאורגנת להפליא, רוח חדשה נשבה במסיבה, רוח של ילדים שבגדרו תוך שנה בהופעתם הקלילה מלאת הומור, ובכל זאת בתוכן רציני, על דרגה שלא ציפינו לה כלל, את נושא לימודיהם על יון הדגימו הילדים בהצגה קצרה ובבימים עצמי. את שיריהם שלמדו שרו במקהלה בהדרכתה של שרה, ואילו כל יתר חלקי התוכנית הוכנו ובוצעו על ידי הילדים עצמם. הילדים שמסרו דין וחשבון הפתיעו את ההורים בשפתם העברית היפה והעשירה. האקורן היה למופת וכל הופעתם של הילדים הלהיבה את המבוגרים, וכל החוגגים, אף העיפים ביותר, התעודדו ושתפו עצמם בשירה ובמשחקים תוך גלי צחוק-לבבי ומהנה, והגדילה הפעם אסתר לעשות בגלותה רוחב-לב ויד פתוחה בפרוד שהיה בשפע ובטעם רב, ערוך על שולחנות לאורך המרפסת הארוכה של הבית, והלם בפארו את הרוח שאפפה את המסיבה כולה.

ויום לאחר מכן נקראנו להמשיך ב"פסטיבל" ונמצאנו מסובים במסיבת סיום עם ילדי "שבולים".

ב"שבולים" הרגשנו, שאכן אנו נמצאים בחברה של בוגרים, כלם ארשת של רציונות נסוכה על פניהם. ההרצאות שהושמעו על יון ויתר הנושאים, חותם של בקיאות וידיעת החומר בשא מעליהן, המרצים ידעו להפליג בהשוואותיהם אל עבר יצירות היסטוריות המעוררות על פני דורות רבים וארצות בעלי משטרים שונים ובתקופות שונות. את נושא הכימיה הדגימו החברה בהצגה בעלת שלשה מערכונים קצרים ביוצרם, בגופן ובתגובות ידיהם המצוידות עגולים מפלסטיק, - צורות שונות של תהליכי הוצרות האטומים, מלוות שירה שהוכנה והותאמה לנושא על ידי הילדים עצמם. נכר בהם, בשבולים, ששקועים הם בלמודיהם ועוסקים בהם ברציונות ובהעמקה. הם לכן, לא היה סיפק בידם להכין תוכנית מבדרת וגם המבוגרים התאימו עצמם לרוח הכללית והם גם הם לבשו ארשת רצינית למדי ובשיחם ושיגם ביניהם לבין הילדים, או ביניהם לבין עצמם - ניסו כוחם בנושאים השונים עליהם דובר באותו ערב.

גם כאן נתברכה המסיבה בתקרובת מגוונת ויד השפע הורגשה היטב.

בשעת כתיבת העתון מתקיימת מסיבת הסיום ב"גרקיס". כתבה על מסיבה זו נפרסם בגליון הבא.

כבכל שנה כן גם השנה הכינו ילדי המוסד במשותף שתי תערוכות גדולות ומקיפות. אחת על עבודות עץ וקרמיקה ואחת לציור מעשה ידי כל ילדי המוסד שציירום בשעת השיעורים לציור בהדרכתה של חנה המורה. בקוה שמכל מבקרי התערוכה ימצא מי, שיטריח עצמו וימציא לנו הערכה למען נדע אנו, החברים, על התקדמותם של הילדים בשטח אומנות זה.

בהזדמנות זו, בגמר שנת הלימודים פנתה המערכת אל המורים מכל הכיתות, שימציאו לנו אינפורמציה קצרה, כל אחד על קבוצתו הוא, למען יוכל, בדרך זו, כל חבר לקבל מושג, ולוא גם בקצור רב, על הרכב קבוצותינו, גיליהם, מצבם וסיכוייהם לעתיד.

למותר יהיה לציין את העבותם של כל המורים לבקשתנו זו מאחר ועל כך תוכלו אתם, הקוראים, לעמוד מהכתבות שאנו מפרסמים במקום זה, ובזה בתובה לכם, המורים, תודתנו הרבה, תוך הקוה שגם בעתיד תשתפו אתנו פעולה ותמציאו לנו כתבות בשפע.

המערכת.

ואתם ילדים, תברכו על פעלכם והישגיכם בשנה שחלפה, והיו ברוכים בבואכם לבלות את חופשת הקיץ בחיק הוריכם, כשכלנו מאחלים לכם הצלחה לפת כוח ובלוי נעים למען תוכלו לשנס מותניכם בהכנסכם מחדש בעול תורה וחיי חברה בשנת הלימודים החדשה.

ש.

קבוצת "שלהבת" כיתה ב'

כבר אחרי הסתכלות קצרה אפשר לראות שהקבוצה מאוזנת מכל הבחינות ובכל השטחים. אין הבדלים בולטים בכושר התפיסה השכלית ולא ביכולת היצירה האמנותית (ציור, מלאכה), לא בנכונות ליטול על עצמו משמעת ולא ברצון לבצע עבודות שכניות.

הילדים מגיעים - כבר מהתחלת שנת הלימודים הראשונה - לאותם ההישגים שהם אצלנו מקובלים. אין זה גורם לקשיים מיוחדים, לא לילדים ולא למחנכים להגיע להישגים אלה.

כמו רוב הילדים בגיל זה, אוהבים גם הם להציג, להמחיז, משחקים דרמטיים ומצטלים לכך כל הזדמנות. את זמנם החופשי הם מבלים במשחקים משותפים לכל הקבוצה או קבוצות-קבוצות כשהן קטנות במסגרת שלהם ובדרך כלל אינם מתערבבים - לעת עתה - עם ילדים מכתות אחרות.

וזאת למרות העובדה שהם אוהבים להתגאות בהשתייכותם לחברת הילדים הצעירה ומחכים לכל אפשרות להשתתף במפעלים משותפים - מסיבות, שיחות חברה וטיולים.

היחסים בין ילדי הקבוצה הם חבריים מאד, וזה בא לידי ביטוי בעיקר כאשר מישהו זקוק לעזרה.

הכיתה מורכבת מ-12 בנות ו-7 בנים.

מ א י ר.

* * *

"תומר" - כיתה ג'

קבוצת "תומר" מסיימת את שנת הלימודים השלישית. הקבוצה מונה 18 ילדים: 12 בנים ו-6 בנות. בשנה שעברה רבים היו עדיין הילדים, אשר נאבקו עם עצם למוד הקריאה והכתיבה. בשנה זו, שליטת רוב רובם של הילדים על קריאה שוטפת, איפשרה לנו עבודה סדירה פחות או יותר, בהנחגה בכיתה ג'. מספר ילדים עדיין אינם עצמאיים בעבודה וזקוקים לעזרה.

אהובה מאד על הילדים הקריאה החופשית. אין ילד אשר לא קורא במנוחת צהרים וישנם, אשר כפי שאומרים - בולעים ספרים.

התקדמות גדולה חלה בחשבון, ויש לציין, שהקבוצה בשטח זה ברמה גבוהה.

תומר, ככל הקבוצות בחברה הצעירה עובדת שעה ביום במשק הילדים ובסידורי הבית. לאחר קשיי ההתחלה הקבוצה סיגלה לעצמה הרגלי עבודה והכרת חובה.

רבות המשימות אשר לפניו. החשובה היא גבושה החברתי של הקבוצה. ישנם כבר ניצנים של יחסים מעודנים בין הילדים ועזרה הדדית, ועוד ידבר בטויה.

הקבוצה משתלבת יפה גם בחבורה הגדולה של חברת הילדים. משתתפת בכל פעולותיה באופן פעיל לפי יכלתה. - בסך הכל יש לציין בשנה זו התקדמות בלמודים ואף בחיי החברה של הקבוצה.

צ ר פ ת.

* * *

"גפן" - כיתה ד'

השנה סיימה כיתה זאת את שנת הלימודים ד'. לומדים בה 19 ילד (12 בנות ו-7 בנים). גיל הילדים הוא 11-10: הראשונים יגיעו לגיל 11 בתחילת חודש אוגוסט ובאותם הימים ממש יהיו הצעירים בני 10. הפרש זה בגיל איבו משקף, בכיתה זו, הבדלים בולטים ברמת הלמודים ולא בניגודים מבחינה חברתית. נכון כי מבחינה גופנית ניכר הפרש בהתפתחות בין הבנות הבוגרות והצעירים שבקבוצה. הפרש זה יגבר וילך בחודשים הקרובים וודאי יורגש ויבלוט בשנים הקרובות.

להבדל גדול זה בהתפתחות גופנית איבו מתלווה הפרש מקביל מבחינה פסיכולוגית: נראה כי ההתפתחות הגופנית מקדימה אצל ילדים אלה את ההתפתחות הפסיכולוגית -

בחודשים מספר; תופעה זו רגילה למדי.

בשטח הלימודים נראה לי כי הקבוצה עומדת על רמה נאותה של הישגים מתאימים לדרגתה. יש לציין הבדלים באומנויות, רמה אחידה יותר בידיעת החשבון, מוסיקה, ושוב הבדלים ניכרים בכושר בטוי על פה ובכתב, בהבחנה ספרותית ובכושר קריאה והבאה ממנה.

הקבוצה למדה השנה את הנושאים הבאים: זית, המעון, המים, מעבדות לחרות, קנון, קבוצנו וכן נושא ספרותי קצר: "אחיבו הקטנים". מלבד המורה הכללית הורו בה שני מורים חלקיים התעמלות וזמרה.

י ע ק ב פ.

* * *

"א ו ר ן" - כ י ת ה ה'

הקבוצה מונה 14 ילדים. מתוך זה 5 בנות.

למרות מספרם הקטן, הפוגם במקצת בתמונה הכללית של הקבוצה, הגיעו הילדים לחיי חברה תקינים ולכושר משביע רצון של ההארגנות עצמית. ההפרש בגיל - שנה וחצי בין המבוגרת ובין הצעיר - איבו מורגש במיוחד ואיבו מפריע לעריכת תכנית לימודים אחידה פחות או יותר. ההבדלים האינדיבידואליים - בשטח הלימודי - מתגלים בעיקר בכושר הבטוי השונה (בעל פה ובכתב), בסדר במחברת ובמגירת השולחן, בתפיסה החשבונית ובדיוק העבודה.

בהיותה הקבוצה הבוגרת בחברת הילדים, בטלו ילדי "אורן" את התפקידים העיקריים בחיי החברה, כולל העבודה המשותפת במשק הילדים. דומני כי הקבוצה עמדה במבחן. זיקה חיובית מגלה הקבוצה בשטח המלאכה ובשטח הספורט.

הנסיון לקליטת ילדים מן החוץ הכזיב, על כן יש לשקול דרכים חדשות כדי לחזק את הקבוצה מבחינה מספרית, לקראת כניסתה למוסד בעוד שנה.

ר א י ר.

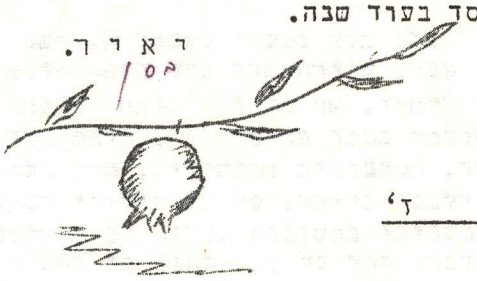

* * *

"ר מ ו ן" - כ י ת ה ז'

קבוצת "רמון" מונה 25 ילדים מהם 4 ילדים שהתווספו עם המעבר למוסד. מהם שלשה ילדי "בחשובים" ובת אחת מטעם קבוץ מעברות. ילדים אלו לא הוו בעיה מיוחדת אם כי אין לדבר על הצלחות בקליטה. כל הילדים החדשים התקשרו לקבוצה מי פחות ומי יותר.

המעבר למוסד היה די חלק וכרגע הם מרגישים את עצמם כמוסדיקים ותיקים. הליכוד הפנימי ואף העמידה האישית של רובם היו בעזרתם וההסתגלות לסדר היום, למנהגים ולפעילות חברתית היתה מהירה ומלאה. קיימת הזדהות מלאה עם כל מה שנעשה במוסד כולל הצדדים השליליים.

לאחר נסיון של שנים שנצטבר עם שתי הקבוצות הקודמות ידענו כבר למצוא את הדרך המתאימה ולהקל על הקבוצה בעוזבם את בית ההורים, ונדמה לי שאפשר לקבוע שעניין זה מצא את פתרונו לשביעות כולם.

ובאשר לשנה הבאה - מבחינת ההרכב לא יחולו שנויים גדולים, כמו כן לא יחולו שנויים מהותיים בכוחות ההוראה. עם התבגרותם בשנה רמת הלימודים תעלה, הדרישות יגברו. הם יקחו חלק פעיל יותר בחיי המוסד ונקוה שיעמדו יפה במבחן.

מ ו ש ה.

* * *

"ש ב ו ל י ם" - כ י ת ה ט'

קבוצת "שבולים" מנתה השנה 25 ילדים: מהם 17 ילדי קבוץ העוגן, 1 בת מעברות, 7 ילדי חוץ. הם היו כתה ט' ומבחינה למודית הסיגו את הנדרש מהם.

בשנה זו ההחלפו המחנך, הדיאליסט, והמדריך התנועתי. דבר זה השתקף בעיקר

** בביתו של מוקו, שכון הותיקים, הו-
לכת ונגמרת העבודה ובקרוב יחנוך -
אותה כשכלנו מלוים אותו בשמחה רבה
ומבטיחים לבוא להרים כוס.

** ברכה יוצאת לקורס מכינה לאנגליה -
במסגרת הכטרתה כגבעת - סיתקיים ב-
סמיבר הקבוצים בתל-אביב למשך חודש
ימים.

** חנן חזר מחודש מלואים ואבשלום יצא
לאותה משרה ולאותו משך זמן.

** מזכירות הקבוץ הארצי דרשה את אפרא
לרכז בית-החרושת גל-עם. דריסה זו
נדונה בטיחת הקבוץ האחרונה והוחלט
פה אחד, פרט לאחד, לא להעבות לדרי-
שה זו.

** בספטמבר יפתח קורס לסניטרים בבית-
חולים סרפנד למשך חודש ימים. עד -
אז מתבקשים המתנדבים להודיע על כך
למזכירות.

** עונת הבופס התחילה עם יציאת הורי -
גוטמן כזוג בופסים ראשון אצל אבטום
בנתניה. הסבה אבו משלמים סם 2 לירות
יותר וכבראה נהיה הקבוץ היחיד שים-
לח לסם את חבריו. ועדת החברים טו-
קדת כבר על סבוץ והתאמת זמני היצי-
אה של הבופסים תוך קשר עם סדור הע-
בודה והעבפים, בעונת בופס זו יסעו-
חבריבו לנתניה, אבטוש והקבוץ-הארצי
ולבוה-שאבן.

** קבוצה בת ארבע משפחות בגיל 35 בממו-
צע, כלם חברי מפלגה פעילים מרוצאי-
הונגריה בעבר, פנתה אלינו ורוצה ל-
התקבל. בעקבות פניה זו בקרו במקום-
המזכיר ושרה הלמן מועדת הקליטה, ו-
סוכם שלאחר בקור המועמדים אצלנו נ-
ביא את כל הפרטים בפני החברים והשי-
חה תכריע בפניה זו.

עלינו לציין שכולם מסודרים בעבודות
קבועות וגרים בשכונים כשהמניע המכ-
ריע בצעדם זה הוא רצונם לתת חנוך -
טוב לילדיהם, שהם כלם בגיל בית-הס-
פר.

לקט ש.א.

אני מתפטרת

סדור העבודה הוציא את רחל לבקל. ממחסן הבגדים וסדר או-
תה בטפול חולים. התרגזה -
שרה, נטלה את המפתח ומסרה אותו
למזכיר: "אני מתפטרת".

התערב המזכיר ורחל הוצאה-
מהטפול והוחזרה למחסן הבגדים, -
נטלה מרים את המפתח, התכעסה ו-
מסרה אותו למזכיר: "אני מתפטרת".

וכך ערב ויהי בקר יום ש-
שי. חנה באה לעבודה, מחפשת את
מפתח ארון השפול ואינה מוצאת -
אותו. אך חנה, כיד ההומור הט-
בה עליה, אינה מתרגזת ומפטירה:

"לאחר השתלשלות רבה של -
התפטרויות על ידי זריקת המפתח,
למד כנראה המפתח שלי ללכת בעצ-
מו אל המזכיר ולהתפטר".